

Regelbunden tillsyn i Vessigebro skolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–5

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Falkenbergs kommun och besökt Vessigebro skolan den 3 december 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 13 juni 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Vessigebro skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Vessigebro skolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Vessigebro skolan

Vessigebro skolan	Antal elever
Förskoleklass	18
Grundskola	81

Källa: Falkenbergs kommun

Vessigebro skolan har sammanlagt 99 barn från förskoleklass till och med årskurs 5. Skolan ligger i Vessigebro samhälle cirka 15 km öster om Falkenberg och den tillhör skolområde Söder. Efter årskurs 5 börjar flertalet elever på Söderskolan. Skolan är organiserad i åldersblandade grupper. Här finns också ett fritidshem med morgon- och eftermiddagsomsorg. Skolans lärare arbetar i arbetslag som består av lärare, förskollärare och fritidspedagog. En stor del av undervisningstiden är upplagd som tematiska studier. I matematik nivågrupperas eleverna utifrån lärarnas bedömning av elevernas kunskapsnivå. Enligt skolans rektor har eleverna möjlighet att när som helst byta matematikgrupp.

Vessigebro skolan deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Måluppfyllelse i årskurs 5

	Vessigebro skolan					Riket
	2004	2005	2006	2007	2008	2008
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	.	.	.	.	.	.

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Vessigebro skolan sammanställer resultaten på de nationella proven i årskurs 5 och gör därutöver diagnoser och tester i några ämnen. Den redovisning som lämnats i samband med inspektionen visar att det finns elever i årskurs 5 vid skolan som inte nått målen i engelska, matematik och svenska läsåret 2007/08. Någon motsvarande redovisning när det gäller övriga ämnen görs inte vid skolan.

I samtal med lärarna framkommer att de tar utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas strävansmål när verksamheten planeras. Lärarna bedömer i samtalet att skolan som helhet når goda resultat när det gäller elevernas kunskapsutveckling. Lärarna menar också att det "går bra" för eleverna när de fortsätter sin utbildning i årskurserna 6–9.

Eftersom skolan inte gör någon uppföljning av i vilken mån eleverna når mål att uppnå i årskurs 5 kan Skolinspektionen inte bedöma måluppfyllelsen avseende kunskapsresultaten.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

För varje ämne finns en kursplan. I kursplanen anges de mål som undervisningen ska sträva mot, och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och nionde skolåret. I kursplanerna för ämnena matematik, svenska och svenska som andra språk anges även de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret. Lärarna ska, enligt läroplanen, utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling.

I Vessigebro skolan följer lärarna upp resultaten i framförallt matematik och svenska genom olika tester och diagnoser i alla årskurser. I årskurs 5 gör eleverna de nationella ämnesproven i engelska, matematik och svenska. Enligt lärarna sker det dock ingen systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen på individnivå.

Skolinspektionen anser att skolan saknar viktig kunskap för att garantera elevernas rätt till utbildning och för att på skolnivå kunna utvärdera och följa upp enskilda elevers, klassers samt skolans samlade resultat.

Mot bakgrund av att skolan inte följer upp och utvärderar elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen saknas viktiga underlag för att på individnivå eller på skolnivå styra resurser till de områden där de behövs bäst eller för att genomföra förbättringar av undervisningen. Den uppföljning och utvärdering som lärarna ska göra av varje elevs kunskapsutveckling är en förutsättning för att såväl enskilda elevers, klassers samt skolans samlade resultat ska kunna utvärderas och följas upp och riktade insatser vidtagas vid behov. Se vidare avsnitt 3.4 i denna rapport under Kvalitetsarbete. Skolinspektionen vill dessutom påpeka att från och med innevarande termin har grundskoleförordningens krav på den individuella utvecklingsplanen (IUP) skärpts så att den ska innehålla omdömen om elevernas kunskapsutveckling i varje ämne.

Skolinspektionen bedömer att lärarna måste utveckla arbetet avseende uppföljning och utvärdering så att elevernas kunskapsresultat följs och utvärderas i alla ämnen så att lärarna i högre utsträckning kan pröva och utveckla undervisningsmål och metoder.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång varje termin samtala om hur elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.
Mot bakgrund av Skolinspektionens bedömning i avsnittet 1.2.1, att lärarna inte följer upp och utvärderar elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen, ställer sig Skolinspektionen tveksam till om utvecklingssamtalen alltid håller god kvalitet.

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Enligt både elever och lärare varierar elevernas möjlighet till inflytande över det egna lärandet. I någon mån är eleverna med och diskuterar innehållet i undervisningen, men i första hand bjuds eleverna in till diskussion om hur processen ska se ut, t.ex. när och hur saker ska göras. Skolinspektionen bedömer att skolan bör verka för att elevernas inflytande över innehållet i det egna lärandet ökar.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Inspektörernas intryck är att personalen vid skolan har kännedom om vilka elever som är i behov av särskilt stöd och att lärarna arbetar aktivt med att tillse att elever i behov av särskilt stöd får detta. Både rektorn och personalen uttrycker dock en oro över att skolans arbete inte alltid räcker till. Eftersom det finns en oro över huruvida elever i behov av särskilt stöd erhåller detta i tillräcklig utsträckning vid skolan bedömer Skolinspektionen att skolan bör utreda om skolans arbete för elever i behov av särskilt stöd uppfyller skollagen krav.

8 (13)

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över. Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan ska likabehandlingsplanen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

I inspektörernas granskning av Vessigebro skolas likabehandlingsplan framkommer att planen saknar en redovisning av hur skolan avser att förebygga och åtgärda situationer som innebär att vuxna utsätter barn eller elever för kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att likabehandlingsplanen inte till alla delar uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

Sedan inspektionsbesöken gjordes i Falkenbergs kommun har lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphört att gälla. Lagen upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller i stället 14 a kap. skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567).

Detta innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheten för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Barns och elevers medverkan vid upprättandet m.m. av nämnda planer regleras i förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska styrelsen erbjuda ett allsidigt urval av äm-

nen som elevens val. I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenligt med målen i den kursplan eller de kursplaner som fastställts för det ämne eller ämnen som utgör elevens val.

Enligt lärarna har eleverna valmöjligheter som motsvarar bestämmelserna om elevens val inom ramen för skolans temaarbeten. Eleverna känner dock inte till att de har elevens val och det är inte heller synligt på deras schema.

Skolinspektionen bedömer därför att skolan bör utreda om skolans sätt att organisera undervisningen motsvarar författningens krav när det gäller elevens val. Inspektörerna vill uppmärksamma på behovet av att skolan tillsammans med Söderskolan diskuterar formerna för elevens val så att syftet med elevens val uppnås under elevens grundskoletid.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering
Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt provas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder provas och utvecklas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Skolan liksom övriga grundskolor i kommunen saknar ett systematiskt kartläggningsarbete avseende skolans förutsättningar. Därmed saknar skolan en tydlig koppling mellan förutsättningarna och det arbete som ska genomföras i

verksamheten. Som nämndes i avsnittet 1.2.1 genomför inte skolans lärare, på ett systematiskt sätt, någon uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling (individnivå) i årskurserna 1–5. Skolan saknar därmed underlag för att utvärdera kunskapsresultaten på skolnivå avseende bland annat årskurs 5. Därigenom saknar skolan underlag för att skapa en förståelse för varför resultaten ser ut som de gör (resultatförståelse) på skolnivå.

En förutsättning för att rektorn ska kunna fullfölja sitt ansvar med att följa upp och utvärdera skolans samlade resultat i årskurs 5 är att lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen på individnivå och klassnivå. Det är alltså av vikt att rektorn efterfrågar uppföljningar och utvärderingar av kunskapsresultaten på individ och klassnivå. I likhet med övriga skolor i Falkenbergs kommun sker inte detta i tillräcklig utsträckning.

Vessigebro skolan deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan. För att få delta i försöksverksamheten ska kommuner och deltagande skolor uppfylla vissa nationellt fastställda krav. I stort handlar det om ett tydliggörande av de krav som redan ställs på kommuner och skolor inom ramen för mål- och resultatstyrningen av skolan. De skolor som deltar i försöket ska bl.a. ha tillfredsställande kvalitetssäkringssystem där problem upptäcks och kan åtgärdas i tid. Det är därför anmärkningsvärt att kommunens skolor inte systematiskt följer upp och utvärderar elevernas resultat.

Skolinspektionen bedömer att skolan bör utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete så att sambanden mellan förutsättningarna, arbetet i verksamheten och måluppfyllelsen i samtliga ämnen analyseras.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Arbetet med kvalitetsredovisning ska främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Förordningen ställer krav på att elever, lärare och övrig personal ska medverka i utarbetandet och att elevernas föräldrar ska ges möjlighet att delta. I kvalitetsredovisningen ska dessutom uppföljningen och utvärderingen av likabehandlingsplanen redovisas.

Vessigebro skolan har upprättat tre kvalitetsredovisningar för år 2007. En för grundskolan, en för fritidshemmen och en för den särskilda undervisningsgruppen Rönnen. Kvalitetsredovisningarna utgår från de kommunalt prioriterade målen. Dessa ligger i linje med de nationella målen. Det saknas dock i kvalitetsredovisningarna redovisningar av elevernas kunskapsresultat i de olika ämnena. Eleverna har inte enligt lärarna medverkat vid upprättandet av kvalitetsredovisningen och vårdnadshavare har inte getts möjlighet att delta.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Enligt ändring i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde ikraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

2009-03-13 Göteborg

Bosse Jersenius

Erik Bergeå